

Powiat Wągrowiecki

Zaprasza!

Fasada budynku Starostwa Powiatowego w Wągrowcu.

Powiat Wągrowiecki

Powiat wągrowiecki – bogactwo zabytków, liczne jeziora i lasy, unikatowe pomniki przyrody, a wszystko to w samym sercu gościnnej Wielkopolski!

Powiat wągrowiecki jest jednym z większych powiatów Wielkopolski, leżącym w północno-wschodniej części województwa. Zajmuje powierzchnię 1040,8 km² i leży w historycznym i etnograficznym regionie Pałuk, na przecięciu **Szlaku Piastowskiego** ze **Szlakiem Cysterskim**. Zamieszkuje go prawie 70 tysięcy mieszkańców w gminach Wągrowiec, Skoki, Gołańcz, Damasławek, Mieścisko, Wapno i w mieście Wągrowcu.

Odwiedzając wągrowiecką ziemię można zapoznać się z bogatą historią tego regionu, ściśle związaną z cystersami, którzy wywarli duży wpływ na jego rozwój. Początki Wągrowca związane są z ekspansją terytorialną cystersów sprowadzonych około 1142 roku do Łekna, leżącego nieopodal Wągrowca.

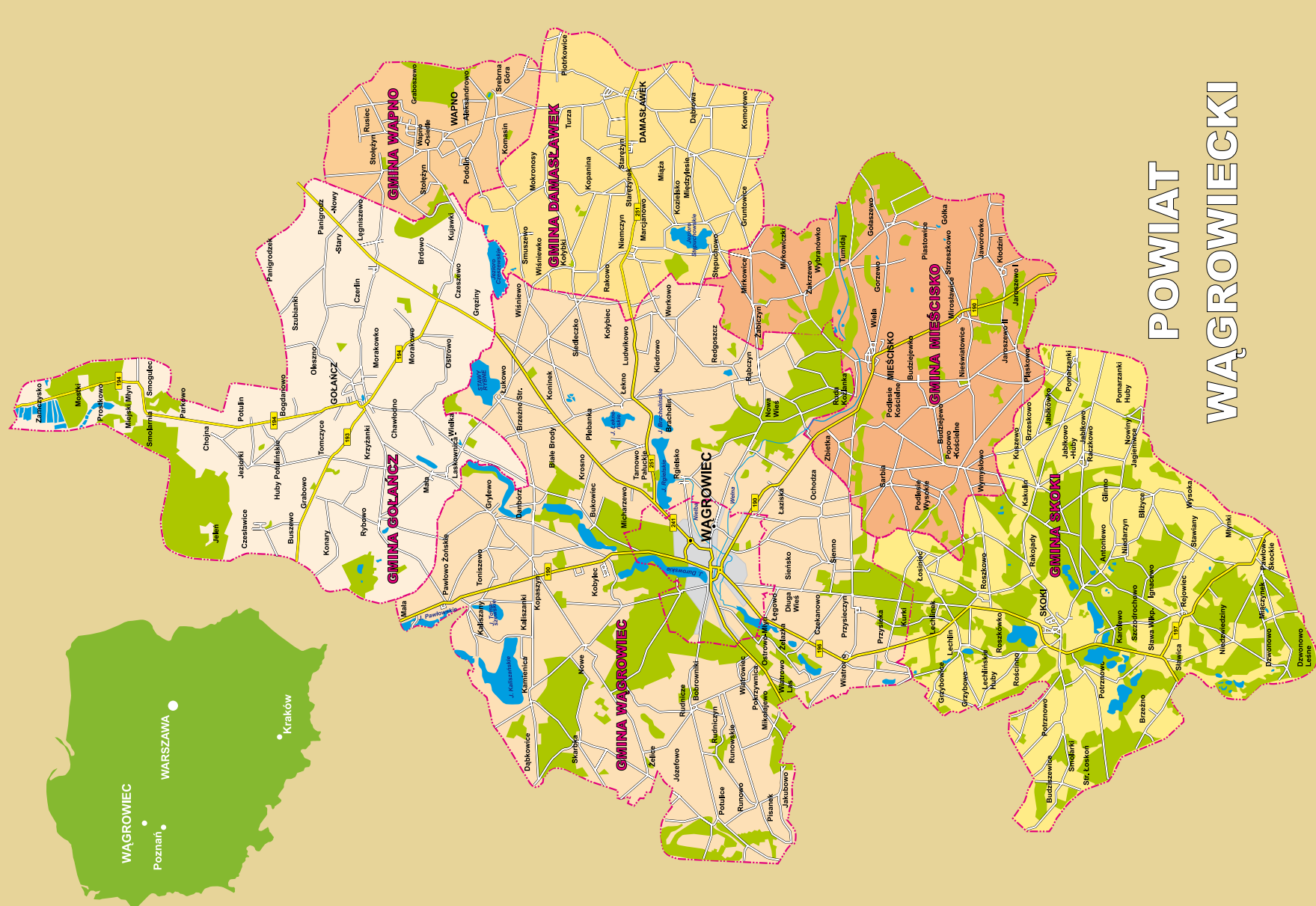
Wągrowiec jest miejscem, gdzie urodził się **ks. Jakub Wujek**, jezuita, teolog, autor najbardziej znanego przekładu Biblii na język polski. Spośród znanych osobowości pochodzących ze stolicy powiatu jest **Adam z Wągrowca**, cysters, organista w kościołach w Wągrowcu i Łądzie, znakomity kompozytor muzyki organowej. Tutaj też swoją młodość spędził pisarz Młodej Polski, **Stanisław Przybyszewski**. Nie sposób oddać na kilkudziesięciu stronach całego piękna powiatu wągrowieckiego, różnorodności zabytków oraz walorów krajo-
brazowych. Wyrażam przekonanie, że niniejsza publikacja przybliży Państwu bogactwo tej ziemi i stanie się zachętą do częste-
go jej odwiedzania. Zapraszam serdecznie w imieniu własnym i mieszkańców powiatu.

Starosta Wągrowiecki
Michał Piechocki

Panorama okolic Wągrowca. Widok na klasztor pociysterski w Wągrowcu. Zamek rycerski Pałuków z XIV w. w gminie Gołańcz.

POWIAT WĄGORZEWIECKI

Powiat Wągorzewiecki

POŁOŻENIE

Rzeźba terenu powiatu wągorzewieckiego jest efektem działania cofającego się lodowca, stąd tyle tu pagórków, jezior i strumieni. Powiat, położony na Wysoczyźnie Gnieźnieńskiej, należy do najbardziej malowniczych regionów Wielkopolski. Największym atutem powiatu wągorzewieckiego jest przyjazne człowiekowi środowisko. Liczne jeziora stwarzają dogodne warunki do wypoczynku i uprawiania sportów wodnych, tj. żeglarstwa, kajakarstwa, windsurfingu, pływania skuterami wodnymi i motorówkami. Lasy, ścieżki piesze i rowerowe są jednym z ulubionych miejsc wypoczynku zarówno mieszkańców powiatu, jak i coraz liczniej przybywających do tego regionu turystów. Sprzyja temu czyste ekologicznie środowisko.

Jezioro Durowskie jest jedną z głównych atrakcji turystycznych w Wągorwcu.

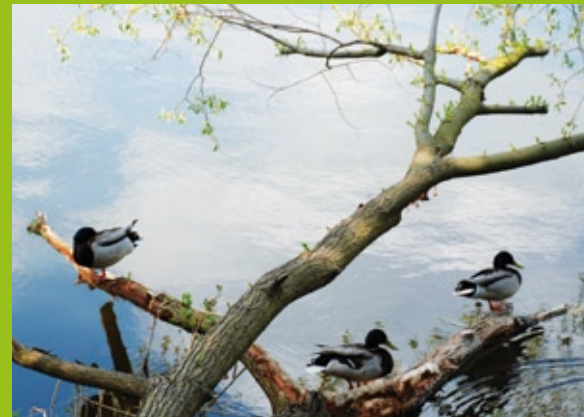

Powiat wągrowiecki jest terenem o niewielkim stopniu zanieczyszczenia powietrza i nagromadzenia uciążliwych odpadów przemysłowych. Dzięki temu mogą tutaj istnieć przepiękne rezerваты przyrody. Są to rezerwat „Dębina” i rezerwat faunistyczny. Leżąca zaledwie kilka kilometrów za Wągrowcem „Dębina” jest wspaniałym 31-hektarowym kompleksem leśnym z blisko 300-letnimi dębami. Najpiękniejszym spośród nich jest, uznany za „pomnik przyrody”, dąb zwany „Dębem Korfantego”. Znajduje się tam również kilka, bardzo rzadkich, gniazd czapli siwej. Rezerwat faunistyczny znajduje się zaś na terenie jezior bracholińskich. Utworzono go dlatego, że na tamtejszych wodach występuje 139 gatunków ptaków, w tym 68 gatunków lęgowych. Spotkać tam można między innymi niezwykle rzadko występującą kaczkę wełnistą, gęś gęgawę, kilka gatunków perkozów, a nawet sowę błotną.

Wszystko to sprawia, że tereny powiatu wągrowieckiego są doskonałym miejscem do uprawiania turystyki aktywnej. Ramieniem dla wędkarzy są liczne czyste jeziora, bogate w takie gatunki ryb, jak: węgorze, płocie, szczupaki, leszcze, liny i inne. Zapalonych myśliwych z pewnością zainteresuje możliwość polowania. Lasy obfitują bowiem w liczną zwierzynę. Na terenie powiatu istnieje kilka kół łowieckich. Przez powiat wągrowiecki przepływają cztery rzeki: Wełna, Nielba, Struga Gołaniecka i Mała Wełna. Dwie z nich, Nielba i Wełna, krzyżują się, tworząc unikatowe zjawisko hydrograficzne.

Lasy i jeziora stwarzają liczne możliwości dla turystyki i aktywnego wypoczynku.

Powiat Wągrowiecki

WĄGROWIECKA STREFA AKTYWNOŚCI

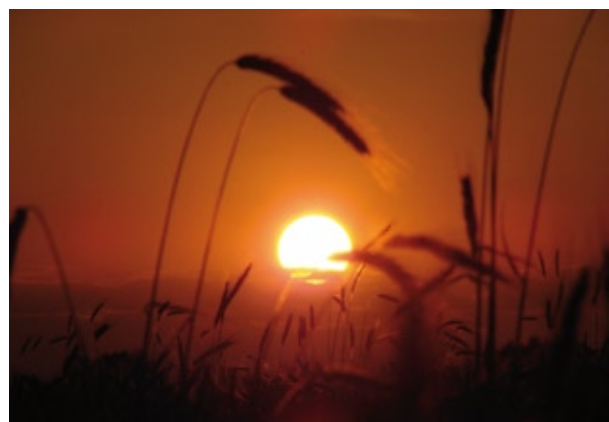
Wągrowiecka strefa aktywności – wyznaczone na terenie leśnym trasy biegowe – powstała z myślą o miłośnikach rekreacji na świeżym powietrzu, m.in. rowerzystach, biegaczach i miłośnikach „nordic walking”.

Wągrowiecka Strefa Aktywności to jednak nie tylko trasy na terenach rekreacyjnych, wyznaczone do uprawiania sportu i rekreacji, lecz przede wszystkim styl życia – ruch i aktywność na świeżym powietrzu, których wszyscy potrzebujemy, by lepiej się czuć.

Malownicze okolice wokół jeziora Durowskiego.

Powiat Wągrowiecki

REKREACJA, AQUAPARK

Aquapark Wągrowiec Familijna wySPA jest **jednym z najnowocześniejszych** tego typu **obiektów w Wielkopolsce**, wyróżniającym się **bardzo bogatym programem rekreacyjnym**. Wągrowieckie wodne królestwo jest kompleksem wodno-rekreacyjnym, pomyślanym tak, by cała rodzina mogła w nim **przyjemnie spędzić czas**, korzystając z atrakcji wodnych. Do dyspozycji klientów aquaparku są: basen rekreacyjny, basen sportowy, 80-metrowa zjeżdżalnia, rwąca rzeka, kraina bąbelkowa, jacuzzi, sauny i SPA, grota solna z tężnią, siłownia, fitness club, centrum urody, salon masażu, fryzjer, kawiarnia oraz minicentrum konferencyjne. Na basenie rekreacyjnym swoją podróż zaczynamy od płytkiego basenu ze słoniową zjeżdżalnią, w którym tryska fontanna w kształcie jeżowca, a żółw i krabik, na tle ściany z mozaikami imitującymi dno morskie, czekają na zabawę z dziećzami w każdym wieku. Dalej basen o nieregularnym kształcie w klimacie rajskiej wyspy z szumiącą rzeką i atrakcjami, które zadowolą najbardziej wybrednego amatora kąpeli: masaże karku, kaskada, kurtyna wodna, leżanki wodne, kabiny Hayna z dyszami pod i nad wodą, a także bąbelkowa kraina prowadząca do wodnego barku. Prawdziwą atrakcją stanowi także saunarium, schowane w zakolu basenu rekreacyjnego. Obok rekreacji ważny element stanowi 25 metrowy basen sportowy z widownią stałą oraz ruchomą do wykorzystania podczas zawodów. Basen posiada homologację PZP. Wyposażony jest w ruchome wypływanie służące do nauki pływania, do ćwiczeń fitness lub aquajogi. Jest także zestaw rowerów do hydrocyclingu. Wągrowiecki Aquapark zaprasza również do grotty solnej. Wybudowanie w jaskini solnej tężni pozwala na udoskonalenie mikroklimatu. Tężnie solankowe znajdują się w 9 uzdrowiskach w Europie. W Polsce wybudowano 3 tężnie w uzdrowiskach – Ciechocinek, Konstancin-Jeziorna i w Inowrocławiu, a obecnie w także w Wągrowcu. Wzorcem dla naszej tężni są tężnie uzdrowiska w Ciechocinku.

10

W wągrowieckim Aquaparku zastosowano ciekawe rozwiązanie: połączenia jaskini solnej (grotty) z tężniami. Wybudowanie w jaskini solnej tężni pozwala na udoskonalenie mikroklimatu.

Aquapark Wągrowiec
Familijna wySPA
ul. Kościuszki 49A
62-100 Wągrowiec
tel. +48 67 268 55 55
fax +48 67 268 51 99
email: aquapark@wagrowiec.eu
www.aquapark.wagrowiec.eu

Powiat wągrowiecki leży na przecięciu Szlaku Piastowskiego ze Szlakiem Cysterskim. Szlak Cysterski przebiega przez Wągrowiec, Tarnowo Pałuckie i Łekno. Początki Wągrowca związane są z ekspansją terytorialną cystersów sprowadzonych ok. 1142 roku z Altenbergu do Łekna. W roku 1319 opat Gotszalk kupuje od Sędziwoja z Zarembów obszar ziemi w rozlewiskach Warty i Nielby. Na tym obszarze zaczynają pojawiać się budowle cystersów. Rozbudowująca się osada **Wągrowiec już w roku 1381** posiadała młyn, tamę i kościół parafialny. Wówczas także po raz pierwszy pojawiają się wzmianki o Wągrowcu jako mieście.

Warto wybrać się na wycieczkę także po to, by w pełni poznać zabytki kultury i sztuki (sięgające XII w.), których bogactwo jest w stanie zaspokoić gusty nawet najwybredniejszych turystów. Są to między innymi kościoły, zamki, pałace. Na terenie powiatu Szlak Piastowski przecina się ze Szlakiem Cysterskim.

Powiat wągrowiecki powstał 1 stycznia 1999 r. w wyniku reformy samorządowej. Tradycje struktur powiatowych są jednak w naszym regionie znacznie starsze. Wągrowiec był już stolicą powiatu w okresie międzywojennym i w czasach PRL-u do roku 1975. Dzisiaj jesteśmy jednym z 31 powiatów województwa wielkopolskiego. Nasz powiat leży w jego północno-wschodniej części, w odległości około 60 kilometrów od Poznania, Bydgoszczy czy Piły.

Budynek Starostwa przed 1913 r.

Seminarium męskie ok. 1921 r.

Szpital powiatowy w Wągrowcu z okresu międzywojennego

Ważniejsze daty z historii ziem powiatu wągrowieckiego

- **1797 r.** Wągrowiec stał się królewskim miastem pruskim, w bardzo krótkim czasie utworzono powiat wągrowiecki, w granicach którego znalazły się m.in. Gołańcz, Skoki, Rogoźno, Łekno i Mieścisko. Wągrowiec zyskał rangę miasta powiatowego z urzędem starosty (Landrat).
- **1807 r.** Powiat wągrowiecki wszedł w skład departamentu poznańskiego Księstwa Warszawskiego.
- **1815 r.** Po utworzeniu Wielkiego Księstwa Poznańskiego włączony został do rejencji bydgoskiej.
- **1818 r.** Część powiatu przyłączono do powiatów szubińskiego, chodzieskiego i mogileńskiego.
- **1887 r.** Nowy podział administracyjny Wielkiego Księstwa Poznańskiego, część wschodnią powiatu wągrowieckiego włączono do powiatu znińskiego.
- **1918/19 r.** Powstańcy wielkopolscy wyzwolili powiat wągrowiecki, Wągrowiec nadal pozostał ośrodkiem administracji powiatowej.
- **1939 r.** W maju utworzono Batalion Obrony Narodowej „Wągrowiec” w celu ochrony nadgranicznych rejonów powiatu.
- **1939 r.** 8 września powiat wągrowiecki został włączony do regencji inowrocławskiej. Dnia 26 października władzę przejęła w pełni niemiecka administracja cywilna.
- **1945 r.** 22 stycznia okupacyjna administracja niemiecka ostatecznie opuściła Wągrowiec, rozpoczęło się tworzenie polskiej administracji powiatowej. W lipcu utworzono 6 gminnych i 3 miejskie rady narodowe. Powołano wiele instytucji obejmujących cały powiat, m.in. w listopadzie utworzono Powiatowy Ośrodek Zdrowia oraz Stację Opieki nad Matką i Dzieckiem.
- **1955 r.** Nastąpiła kolejna reorganizacja administracji państwowej, powiat podzielono na 33 rady narodowe.
- **1975 r.** W wyniku kolejnej reformy administracyjnej kraju zlikwidowano powiaty. Większą część dawnego powiatu wągrowieckiego włączono do województwa pilskiego, a pozostałą do województwa poznańskiego.
- **1990 r.** Wprowadzono Urzędy Rejonowe jako delegatury administracji wojewódzkiej w terenie. Wągrowiec stał się siedzibą rejonu.
- **1999 r.** 1 stycznia ponownie utworzono powiat wągrowiecki.

Rysunek z natury Napoleona Ordya: szkoła (dzisiejsze I LO), klasztor i fara – ok. 1880 r.

WYBRANE ZABYTKI

Kościół farny pw. św. Jakuba w Wągrowcu, wzmiankowany już w 1381 r. Budowa znajdującej się tu obecnie świątyni rozpoczęła się na początku XVI w. Jest to przykład późnogotyckiej architektury murowanej z cegły w układzie polskim ze szczytami wczesnorenesansowymi.

Kościół i klasztor pocysterski w Wągrowcu w pierwotnej zabudowie powstał zapewne w latach 1383-96. Jednak pożar w 1747 r. zniszczył prawie całkowicie kościół i klasztor, które odbudowano w 2 połowie XVIII w. Rekonstrukcja objęła najpierw klasztor, a dopiero potem kościół. Po raz drugi ogień strawił zabudowania w 1945 r., ale już w latach 1946-62 rozpoczęła się ich odbudowa. Zarówno kościół parafialny pw. Wniebowzięcia NMP i św. Piotra i Pawła, jak i klasztor, to dzieła późnobarokowe. Świątynia jest murowana, otynkowana, wzniesiona na rzucie prostokąta.

Fasada i wnętrze klasztoru pocysterskiego w Wągrowcu.

Fragment drewnianej, polichromowanej rzeźby Madonny z Dzieciątkiem (pocz. XVI w.) z kościoła pocysterskiego w Wągrowcu.

Ponad 6-metrowy grobowiec Franciszka Łąkińskiego (1767-1845) w Łaziskach, rotmistrza wojsk napoleońskich, wzniesiony w kształcie piramidy.

Kościół farny pw. św. Jakuba Apostoła w Wągrowcu z XVI w.

„Opatówka” – dawna siedziba opatów cysterskich, aktualnie Muzeum Regionalne w Wągrowcu.

Wiatrak typu holenderskiego w Bracholinie z 2 połowy XIX w., murowany z cegły na wysokiej podmurówce kamiennej. Cechuje go drewniana kopulasta głowica kryta papą.

Kościół pw. św. Mikołaja w Tarnowie Pałuckim – przeprowadzone badania wykazały, że wzniesiono go w ostatniej ćwierci XIV w. Wieża oraz więźba dachowa postawione zostały w 1639 r. Świątynia położona na wzgórzu, w pobliżu Jeziora Rgielskiego. Jest to budynek drewniany o zrębowej konstrukcji i niezwykle bogatej ornamentyce.

Kościół drewniany w Potulicach zbudowany w 1728 r., a ufundowany przez sędziego kcyńskiego – Aleksandra Samuela Biegańskiego.

Kościół pw. św. Stanisława Kostki bpa w Damasławku, zbudowany w 1923 r. z rokokowym ołtarzem głównym, a także z balustradą również z fragmentami w stylu rokokowym.

Zamek gotycki Pałuków Gołanieckich z połowy XIV w. w Gołębiewie.

Kościół pobernardyński pw. NMP w Gołębiewie, zbudowany zapewne w XV/XVI w. W latach 1695-1700 dzięki staraniom Marcina Smoguleckiego, początkowo zamierzano go przebudować, jednak ostatecznie dokonano również jego rozbudowy.

Drewniany kościół Zwiastowania NMP w Popowie Kościelnym, odbudowany w 1730 r.

Na terenie powiatu wągrowieckiego odbywa się szereg imprez kulturalnych o zasięgu nie tylko lokalnym czy regionalnym, ale również ogólnopolskim. Działają tutaj teatry amatorskie, chóry, młodzieżowa orkiestra dęta, artyści ludowi oraz liczne zespoły muzyczne. W życiu kulturalnym Wągrowca dużą rolę odgrywa Muzeum Regionalne, które oprócz wystaw czasowych, posiada ekspozycje stałe dotyczące historii miasta oraz etnograficzną wystawę „Chata rybacka”.

Imprezy odbywające się regularnie to m.in.:

- **Regaty żeglarskie** – „Puchar o Błękitną Wstęgę Jeziora Durowskiego” – Wągrowiec (czerwiec)
- **Noc św. Jana** przy zamku w Gołańczy – historyczne widowisko plenerowe (czerwiec)
- **Dni Skoków** – szereg imprez rekreacyjno-kulturalnych (czerwiec)
- **„Lato na Pałukach”** – cykl imprez kulturalno-rekreacyjno-sportowych, w okresie letnim (lipiec i sierpień), w formie m.in. koncertów i kina plenerowego
- **„Dni Wągrowca”** (lipiec)
- **„Festyn Cysterski”** (lipiec)
- **Rockmeeting** – koncerty rockowe w Damasławku (lipiec)
- **Ogólnopolska Ostoja Artystyczna „Baszta”** – artystyczny przegląd połączony z konkursem muzycznym i koncertem gwiazd - zamek w Gołańczy (sierpień)
- **„Pożegnanie lata”** – festyn rekreacyjny w Skokach (sierpień)
- **Dożynki Powiatowo-Gminne** (sierpień, wrzesień)
- **„Gorąca Poezja”** – ogólnopolska impreza prezentująca dokonania tzw. piosenki poetyckiej, w Gołańczy (listopad)
- **„Targi Michałowskie”** – impreza kulturalno-handlowa w Mieścisku (wrzesień)
- **„Złoty Klon”** – konkurs recytatorski w Łeknie (październik)

Znakiem czasów jest otwarcie na świat. Powiat oraz poszczególne gminy podpisały umowy partnerskie z zagranicą. Kontakty obejmują wymianę doświadczeń na płaszczyźnie samorządowej oraz współpracę gospodarczą, kulturalną, sportowo-turystyczną i socjalną.

Zagraniczni partnerzy:

Powiat Wągrowiecki

- Lüneburg (Niemcy)
- Sedlčany (Czechy)
- Rejon Czerwonoarmijski (Ukraina)

Miasto Wągrowiec

- Adendorf i Schönwalde (Niemcy)
- Gyula (Węgry)
- Krasnogorsk (Rosja)
- Le Plessis-Trevise (Francja)

Gmina Damasławek

- gmina Dahlenburg (Niemcy)
- gmina Oirschot (Holandia)

Gmina Gołańcz

- gmina Ilmenau (Niemcy)
- Związek Pielęgnacji Stosunków Międzynarodowych Allendorf (Lumda Niemcy)
- gmina Kamyk nad Wełtawą (Czechy)

Miasto i gmina Skoki

- gmina Bardowick (Niemcy)
- gmina Drechterland (Holandia)

Gmina Mieścisko

- miasto De Bilt (Holandia)
- gmina Retiers (Francja)
- gmina Scharnebeck (Niemcy)

Gmina Wapno

- gmina Amelinghausen (Niemcy)

Na terenie powiatu znajdują się liczne kompleksy sportowe do uprawiania różnych dyscyplin sportowych, tj. lekkoatletyki, piłki nożnej, piłki ręcznej. Samorządy dążą do zwiększenia aktywności fizycznej swoich mieszkańców. W tym celu w Wągrowcu, już w 2010 r. powstał nowoczesny obiekt sportowo-rekreacyjny – Auapark. Temu samemu działaniu towarzyszy otwieranie kolejnych na terenie powiatu kompleksów sportowych Orlik 2012 (Orliki działają już m.in. w samym Wągrowcu, Mieścisku i Skokach).

Wągrowiec jest miastem z silnie rozwiniętą strukturą szkół ponadgimnazjalnych, z bogatą ofertą edukacyjną i nowoczesną bazą dydaktyczną. To tu młodzi ludzie mogą zdobyć wykształcenie wyższe w filii Gnieźnieńskiej Szkoły Wyższej Milenium. Bogata oferta kierunków kształcenia sprawia, że powiat wągrowiecki jest prężnie rozwijającym się ośrodkiem nauki.

Budynek Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2 w Wągrowcu (dawniej Seminarium Nauczycielskie, pocz. XX w.)

I Liceum Ogólnokształcące w Wągrowcu, założone w 1872 roku, należy do najstarszych szkół w Wielkopolsce.

Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1 im. Stanisława Mikołajczyka w Wągrowcu.

Szkoły i placówki oświatowe prowadzone przez powiat wągrowiecki

- I Liceum Ogólnokształcące im. Powstańców Wielkopolskich w Wągrowcu
- Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1 im. Stanisława Mikołajczyka w Wągrowcu
- Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2 im. ppłk. dr. Stanisława Kulińskiego w Wągrowcu
- Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. Karola Libelta w Gołańczy
- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Janusza Korczaka w Wągrowcu
- Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy im. Janusza Korczaka w Antoniewie
- Bursa Szkolna nr 1 w Wągrowcu
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Wągrowcu
- Ognisko Pracy Pozaszkolnej w Wągrowcu
- Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii w Gołańczy

Orlik 2012 w Wągrowcu.

W 2009 r. piłkarze ręczni MKS „Nielba” Wągrowiec awansowali do ekstraklasy.

Piłkarze nożni MKS „Nielba” są związani umową partnerską z Lechem Poznań.

Powiat Wągrowiecki

MIASTO WĄGROWIEC

Wągrowiec jest stolicą powiatu wągrowieckiego, w skład którego wchodzi 7 gmin. Miasto zamieszkuje ok. 25 tys. osób i zajmuje powierzchnię 17,9 km². Położone jest w północno-wschodniej Wielkopolsce, 50 km na północ od Poznania, 70 km od Bydgoszczy i Piły. Wągrowiec jest również stolicą Pałuk.

Najważniejszą atrakcją turystyczną Wągrowca jest jego położenie geograficzne. Na północ i na południe od miasta rozciągają się przepiękne obszary pagórkowate, wśród których można napotkać szereg charakterystycznych dla tego terenu jezior, którymi otoczone jest miasto, połączonych ze sobą rzekami, co umożliwia opłynięcie miasta, np. kajakiem. Stąd też Wągrowiec nazywany jest „Perłą w koronie jezior”.

Cztery jeziora: Durowskie, Kobyleckie, Kaliszańskie i Rgielskie, stwarzają doskonałe warunki do wypoczynku i uprawiania sportów wodnych, a znajdujący się na północnym skraju miasta las i sieć promenad położonych wzdłuż rzek i Jeziora Durowskiego, są ulubionymi miejscami spacerowymi turystów i mieszkańców Wągrowca. Na jednym z takich szlaków znajduje się unikatowe zjawisko skrzyżowania rzek Wełny i Nielby – zwyczajowo zwane bifurkacją.

Wągrowieckie jeziora stanowią także nie lada gratkę dla wędkarzy, a okalające miasto lasy doskonale nadają się nie tylko do uprawiania turystyki pieszej, rowerowej czy konnej, ale także do uprawiania myślistwa.

Walory krajoznawcze miasta wspomaga odpowiednia baza turystyczna – kąpielisko nad Jeziorem Durowskim (w centrum miasta), z wypożyczalnią sprzętu wodnego i rowerów, hotele, ośrodki wczasowe, przystanie żeglarskie oraz obiekty sportowe udostępniane przez Ośrodek Sportu i Rekreacji: hala sportowo-widowiskowa z pełnowymiarowym boiskiem do piłki ręcznej, wyposażona w sauny i gabinety odnowy biologicznej, 2 pełnowymiarowe boiska do piłki nożnej, w tym boisko ze sztuczną trawą oraz czterotorową bieżnię tartanową i korty tenisowe.

Na przestrzeni ponad sześciu wieków swojej historii Wągrowiec wniósł do kultury polskiej wiele wartości. Do najwybitniejszych twórców związanych z miastem nad Wełną i Nielbą należą:

ksiądz Jakub Wujek (1541-1597) – jezuita, wybitny kaznodzieja (autor pierwszego zbioru kazań katolickich: *Postilla catholica*), pedagog, polemista i tłumacz. Zasłynął dokonaniem najlepszego w historii i używanego do dzisiaj przekładu Pisma Świętego na język polski;

Adam z Wągrowca – żyjący w XVI/XVII wieku cysters, organista w kościołach w Wągrowcu i Łądzie, znakomity kompozytor muzyki organowej, którego dzieła odkryto przypadkowo w 1991 r. w Bibliotece Narodowej w Wilnie;

Stanisław Przybyszewski (1869-1927) – znakomity pisarz, który choć urodził się na Kujawach, to jednak młodość swą spędził w Wągrowcu (uczył się w miejscowym gimnazjum). Tu również powstały jego pierwsze utwory.

WĄGROWIEC

wyzwala energię

facebook.com/miastowagrowiec

Powiat Wągrowiecki

GMINA DAMASŁAWEK

Gmina Damasławek położona jest we wschodniej części powiatu wągrowieckiego, przy granicy województwa wielkopolskiego i kujawsko-pomorskiego. Posiada charakter rolniczy, gleby dobrej jakości, w związku z tym gminę charakteryzuje wysoka kultura rolna i towarowość produkcji. W skład gminy wchodzi 18 sołectw. Krajobraz kształtowany jest przez pola uprawne. Tereny gminy zasiedlano już w kulturze łużyckiej, o czym świadczą osady w Kozielsku i Smuszewie, położone w bliskim sąsiedztwie jezior. Początki samego Damasławka sięgają XIII w. Tradycja łączy powstanie wsi z rycerzem zwanym Damasławem.

W 1927 r. Stanisław Mikołajczyk nabył dwudziestohektarowe gospodarstwo rolne w Międzyzlesiu, wpłynęło to na ożywienie w powiecie wągrowieckim działalności ruchu ludowego kółek rolniczych oraz Wielkopolskiego Związku Młodzieży Wiejskiej „Wici”. Stanisław Mikołajczyk w latach 1930-1935 piastował stanowisko posła na Sejm RP z ziemi gnieźnieńskiej, w 1931 r. został sekretarzem Stronnictwa Ludowego, w latach 1940-1943 pełnił urząd Ministra Spraw Wewnętrznych Rządu RP, w latach 1943-1944 był Premierem RP na uchodźstwie w Anglii.

Damasławek pełni rolę ośrodka gminnego i skupia przede wszystkim funkcje usługowe, produkcyjne i mieszkaniowe. Obecnie gminę zamieszkuje około 5700 osób.

Wokół Jeziora Stępuchowskiego tworzą się załączki bazy agroturystycznej. W Damasławku krzyżują się linie kolejowe Gniezno – Nakło i Inowrocław – Krzyż, wybudowane w latach 1886-1888.

Powiat Wągrowiecki

MIASTO I GMINA GOŁAŃCZ

Gołańcz to miasteczko o bogatej, 610-letniej historii, liczące około 3,5 tys. mieszkańców (cała gmina liczy 8 600 mieszkańców). Ślady osadnictwa na tym terenie pochodzą z czasów pradziejowych. Po raz pierwszy w dokumentach historycznych Gołańcz została wymieniona w 1222 r. jako Golanch. Prawa miejskie otrzymała między rokiem 1361 a 1399.

Do XV wieku była w posiadaniu rodu rycerskiego Pałuki. Nazwa miasta pochodzi prawdopodobnie od linii rodu Pałuk – Gołańczewskich, a także od „gołej niecki” otaczającej miasto.

Gołańcz to gmina przede wszystkim rolnicza. Znajduje się tu około 700 gospodarstw rolnych oraz kilkunastu producentów pieczarek. Ponadto na terenie miasta i gminy zarejestrowanych jest około 400 podmiotów gospodarczych. W większości są to firmy usługowo-handlowe, nieliczne zakłady produkcyjne: drzewne, malarskie, drukarskie, krawieckie, młynarsko-zbożowe, paszowe, piekarniczo-cukiernicze, transportowe. Są także apteki, przychodnia zdrowia, również gospodarstwa agroturystyczne.

26

GMINA MIEŚCISKO

Gmina Mieścisko zajmuje powierzchnię 135,6 km² i dzieli się na 22 sołectwa. Zamieszkuje ją około 6000 osób, z czego w Mieścisku – 2300. Jest usytuowana w północno-wschodniej części Pojezierza Gnieźnieńskiego, przez jej teren przepływa rzeka Węlna. Posiada herb, logo i flagę. Historia tych ziem jest bardzo bogata. Odkryto tu około tysiąca stanowisk archeologicznych z różnych epok. Najstarszymi śladami bytności człowieka w tym rejonie (okolice Mieściska i Popowa Kościelnego) są pochodzące sprzed około 10 000 lat pozostałości po miejscach obozowania ludności mezolitycznej. Pierwsze wzmianki o wielu miejscowościach, wchodzących obecnie w skład gminy, zaczęły pojawiać się w różnych XIV-wiecznych źródłach.

Na terenie gminy znajdują się liczne zabytki. Do najcenniejszych należą kościoły w Popowie Kościelnym, Podlesiu Kościelnym, Mieścisku, Budziejewku, Sarbii i Gołaszewie oraz pałace – w Budziejewie, Podlesiu Kościelnym i Żabiczynie.

Wyjątkowym obiektem i dużą atrakcją turystyczną jest kamień św. Wojciecha w Budziejewku. Ma imponujące rozmiary – w obwodzie 20,5 m, długość 7,5 m, szerokość 4,7 m, wysokość nad ziemią 1,3 m, głębokość w ziemi 2,7 m. Kamień (czerwony granit) od wieków budził ogromne zainteresowanie. Zawsze wzbudzał podziw i otaczano go szacunkiem. Z woli ludu, dla upamiętnienia daty uwłaszczenia chłopów w Budziejewku, w 1840 r. został wpisany do księgi wieczystej w Sądzie Powiatowym w Wągrowcu, jako obiekt chroniony na wieczne czasy. Zapis ten chroni głaz przed wykorzystaniem na cele budowlane.

Kamień św. Wojciecha jest dziś najstarszym prawnie chronionym zabytkiem przyrody w Wielkopolsce. Pod względem wielkości jest drugim w Wielkopolsce, po kamieniu św. Jadwigi koło Gołuchowa.

Kościół parafialny w Podlesiu Kościelnym został pobudowany w 1380 r. Parafia pw. Świętej Anny została erygowana w XIV wieku. Pierwsza drewniana świątynia uległa zniszczeniu na początku XVIII w. Na jej miejscu w latach 1712-1727 z fundacji stolnika poznańskiego Jana Rydzyskiego postawiono nową świątynię, drewnianą, krytą gontami, zwieńczoną baniastym hełmem blaszanym z iglicą. Ta przetrwała do dzisiejszych czasów. Jest jednym z najcenniejszych zabytków w powiecie wągrowieckim. W jej wnętrzu znajdują się: ołtarz główny i dwa boczne z XVII i XVIII wieku oraz rzeźby (Chrystusa Frasobliwego, św. Jana Nepomucena, św. Anny) z XVI-XVIII w. Drewniana dzwonnica jest zwieńczona daszkiem dwuspadowym, a dzwon pochodzi z 1750 r.

Drewniany kościół w Popowie Kościelnym, który służy po dziś dzień i jest wspaniałym zabytkiem, został pobudowany na miejscu starej świątyni w 1629 r. Jego fundatorem był dziedzic Stanisław Zagórski. W roku 1720 dobudowano 2 kaplice boczne. Około 1730 roku świątynia została przebudowana przez miejscowego proboszcza ks. Stanisława Łebkowskiego. W tym też roku kościół został konsekrowany przez ks. bp. Franciszka Kraszkowskiego. W 1863 r. kościół odnowiono i pokryto łupkiem, w 1913 r. przeprowadzono restaurację wieży, a w 1926 r. wokół świątyni ustawiono szereg kapliczek z figurami. W okresie międzywojennym powstała też loża, w której zasiadali co znaczniejsi mieszkańcy wsi. W latach 1988-1989 pokryto dach i wieżę kościoła blachą miedzianą. Na szczególną uwagę zasługuje zabytkowe wyposażenie kościoła: ołtarz główny (poł. XVII w.), obraz Maryi Królowej z Dzieciątkiem (poł. XVII w.), monstrancja barokowa (1761 r.), kielich barokowy (1709 r.) oraz portrety trumienne na blasze z kartuszami herbowymi, m.in. Stanisława Zagórskiego.

Powiat Wągrowiecki

GMINA SKOKI

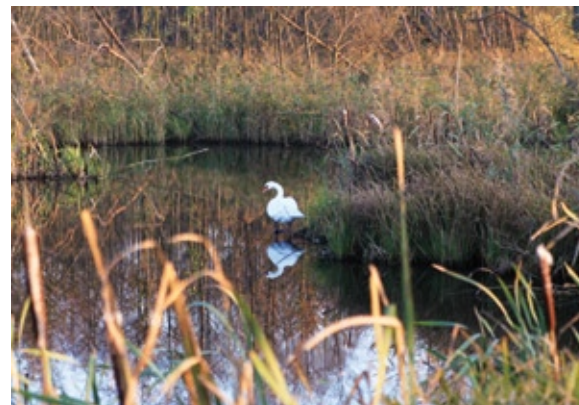
Gmina Skoki leży w środkowej części woj. wielkopolskiego, 39 km na północny wschód od Poznania. Gminę charakteryzuje bardzo korzystna lokalizacja, tj. bezpośrednie sąsiedztwo dużego rynku zbytu w obrębie aglomeracji poznańskiej, bliskość ośrodków zarządzania regionem, agencji rządowych, instytucji finansowych i ośrodków naukowych. Centrum administracyjne, handlowe i gospodarcze gminy stanowi miasto Skoki. Sieć osadniczą gminy oprócz miasta tworzą 43 miejscowości, w tym 27 sołectw.

Pod względem fizjograficznym gmina położona jest na malowniczym Pojezierzu Wielkopolskim, na obszarze 19 852 ha, który zamieszkuje ponad 9 300 mieszkańców. Krajobraz został wyrzeźbiony przez ostatnią epokę lodowcową, która na obszarze gminy ukształtowała 17 jezior, pomiędzy którymi przebiega dolina rzeki Małej Wełny. Ogromnym bogactwem są tu lasy, stanowiące 35% powierzchni. Lasy i liczne jeziora stwarzają atrakcyjne warunki dla turystów, a w szczególności grzybiarzy, wędkarzy, rowerzystów oraz miłośników przyrody poszukujących wypoczynku na jej łonie. Dobrze oznakowane szlaki rowerowe i piesze zachęcają do aktywnego wypoczynku.

Południowo-zachodni kraniec gminy wchodzi w skład utworzonego w 1993 r. Parku Krajobrazowego „Puszcza Zielonka”, w celu zachowania i ochrony największego i najbardziej zbliżonego do naturalnego kompleksu leśnego północno-wschodniej Wielkopolski.

Na terenie gminy wyznaczono i oznakowano około 100 km ścieżek rowerowych. Wśród nich „Cysterski Szlak Rowerowy w Północnej Wielkopolsce” biegnący z Poznania przez Wągrowiec do Łekna. Długość szlaku liczy 143 km, z czego na terenie gminy Skoki około 40 km.

Przez gminę przebiega także „Szlak Kościołów Drewnianych Wokół Puszczy Zielonka” obejmujący na naszym terenie cztery kościoły: w Skokach, Radowcu, Raczkowie i Jabłkowie.

Powiat Wągrowiecki

GMINA WAPNO

Gmina Wapno, to najmłodsza z gmin powiatu wągrowieckiego. Została utworzona w lipcu 1948 roku. Gmina Wapno składa się z dziewięciu sołectw: Aleksandrowa, Graboszewa, Komasińska, Podolina, Ruśca, Srebrnej Góry, Stołężyna, Wapna – centrum i Wapna – południe. Gmina zajmuje powierzchnię 44,2 km², a zamieszkuje ją 3 177 osób.

Pierwsza historyczna wzmianka o Wapnie pochodzi z 1299 r. Komes Adam z Wapna, będący członkiem orszaku księcia Władysława Łokietka, występował jako świadek w procesie toczącym się między komesem Rozalem a klasztorem w Łeknie o wieś Dębogóra.

We wsi Srebrna Góra znajduje się zespół dworski z 1799 r. (obiekt adaptowany na potrzeby Domu Pomocy Społecznej) wraz z otaczającym go parkiem krajobrazowym oraz kościół z przełomu 1848/1849 r. Po pożarze w 1954 r. odbudowany z zachowaniem cech późnoklasycystycznych i eklektycznych. W XV w. Srebrna Góra była jeszcze miastem i na wojnę z zakonem krzyżackim w 1454 r. wystawiła jednego uzbrojonego rycerza. Głównym bogactwem naturalnym gminy jest gips i leżąca pod nim sól kamienna. Gips zalega w postaci tzw. czapy gipsowej, o grubości 170 m. Początek górnictwa datuje się na rok 1828, kiedy to ówczesny właściciel Wapna Florian Wilkoński rozpoczął metodą odkrywkową wydobywanie gipsu. Eksploatację gipsu zakończono w 1933 r. W 1917 r. ruszyła Kopalnia Soli w Wapnie. Okres świetności kopalni przypadł na lata 1950-1965. W tym okresie Kopalnia Soli w Wapnie była największym producentem soli kamiennej w Polsce. Po sześciu latach eksploatacji w wyniku katastrofy górniczej w sierpniu 1977 r., zakończono wydobywanie soli. Pamiątki po byłej Kopalni Soli w Wapnie zgromadzono w Izbie Pamięci, którą prowadzi Biblioteka Publiczna.

W budynku byłego Domu Górnik, a później Gminnego Ośrodka Kultury, mają swoją siedzibę: dyskoteka VIVA, Biblioteka Publiczna Gminy Wapno, Gminne Centrum Informacji, Świetlica Socjoterapeutyczna, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii, Klub AA „Iskierka”, Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów, Koło nr 3 w Wapnie.

We wsi Stołężyn leżącej przy drodze powiatowej Wapno – Kcynia znajduje się park z cennym drzewostanem. Znaczna część drzew to pomniki przyrody. W parku znajdują się również ruiny spalonego pałacu rodziny Korner.

W pobliżu drogi Wapno – Stołężyn jest stadnina koni, w której hodowane są głównie konie rasy wielkopolskiej. Gminny stadion w Wapnie jest miejscem życia sportowego i rekreacyjnego mieszkańców. Większość imprez plenerowych ma swoje miejsce na tym obiekcie. Stadion posiada krytą trybunę, zaplecze socjalne i gastronomiczne oraz hotelik.

Powiat Wągrowiecki

GMINA WĄGROWIEC

Gmina Wągrowiec położona jest na tzw. Szlaku Cysterskim, w środkowej części Pradoliny Wełny. Z północy na południe przez teren gminy przebiega rynnna polodowcowa, w której utworzyły się liczne jeziora. Krajobrazowo teren uzupełniają kompleksy leśne, które stanowią 20% powierzchni gminy, w tym leżący 4 km na zachód od Wągrowca unikatowy rezerwat „Dębina”, w którym dominują liczne ponad 270-letnie dęby, a wśród nich imponujący, uznany za pomnik przyrody „Dąb Korfanteo”. Na terenie gminy Wągrowiec znajduje się 421 obiektów zabytkowych, w tym 46 obiektów wpisanych do rejestru zabytków, z perłą na skalę światową – najstarszym w Polsce drewnianym kościołem z przełomu lat 1373-74 w Tarnowie Pałuckim. Zaliczony do zabytków klasy „0” charakteryzuje się unikatową późnorenansową polichromią wnętrza.

Będąc w gminie Wągrowiec warto także zobaczyć:

wykopaliska archeologiczne w Tarnowie Pałuckim, bardziej znane jako łekneńskie (odkryto tu fundamenty klasztoru cysterskiego z połowy XII w. oraz fragmenty rotundy i pałacu z X/XI w.);
kościół parafialny w stylu neogotyckim z lat 1863-1866 oraz późnobarokowy dwór Grabowskich z końca XVIII w. w Grylewie;
pałac w Wiatrowie – pierwotnie dwór rodu Moszczeńskich, herbu Nałęcz, z drugiej połowy XVIII wieku, obudowany w 1856 roku skrzydłami w stylu gotyku romantycznego wraz z parkiem krajobrazowym;
jednonawowy, drewniany kościół konstrukcji zrębowej w Potulicach, zbudowany w 1728 roku z fundacji sędziego kcyńskiego Aleksandra Samuela Biegańskiego, wraz z rokokowym ołtarzem głównym z ok. 1778 r. i barokową chrzcielnicą w kształcie kielicha z XVII w.;
grobowiec rotmistrza wojsk napoleońskich Franciszka Łakińskiego (1767-1845) w Łaziskach. Grobowiec ma kształt piramidy i mierzy ponad 6 m;
kościół pw. św. Piotra i Pawła z XVI wieku w Łeknie oraz układ urbanistyczny Łekna;
rezerwat faunistyczny na obszarze jezior w Bracholinie, na którym występuje 139 gatunków ptaków, w tym 68 gatunków lęgowych. Spotkać tutaj można m.in. niezwykle rzadką kaczkę wełniastą, gęś gęgawę, kilka gatunków perkoza, rybitwę czarną, a nawet sówę błotną.

Dla osób spędzających aktywnie czas na rowerze polecić należy „Cysterski Szlak Rowerowy”, który rozpoczyna się w Tarnowie Pałuckim. Lubiącym wypoczynek nad wodą polecamy liczne jeziora. W ostoję ciszy zapraszamy rybaków, a plażowiczów na strzeżone plaże przy Jeziorze Kaliszańskim i Kobyleckim, z możliwością skorzystania ze sprzętu wodnego. Godne polecenia jest Jezioro Kaliszańskie, gdzie sprzyjające wiatry pozwalają uprawiać windsurfing i żeglarstwo. Bogactwo lasów, jezior, ciekawe szlaki turystyczne oraz unikatowe zabytki stanowią szczególną zachętę do zwiedzenia tej gminy. Wszyscy przybywający spotkają się tutaj ze staropolską gościnnością mieszkańców, przychylnością władz samorządowych i pięknymi walorami ziemi wągrowieckiej.

Powiat Wągrowiecki

BAZA TURYSTYCZNO-HOTELOWA

HOTELE I OŚRODKI

Hotel PIETRAK

ul. Kościuszki 47, 62-100 Wągrowiec
tel. +48 67 262 86 07
www.pietrak.pl

Ośrodek Rehabilitacyjno-Wypoczynkowy „WIELSPIN”

ul. Jeziorna 16, 62-100 Wągrowiec
tel. +48 67 262 09 00, 262 57 87
www.wielspin.pl

Ośrodek Sportu i Rekreacji w Wągrowcu

ul. Kościuszki 59, 62-100 Wągrowiec
tel. +48 67 262 24 81
www.osir.wagrowiec.eu

Ośrodek Szkoleniowo-Wypoczynkowy

(Powiatowe Zrzeszenie LZS)
ul. Jeziorna 14, 62-100 Wągrowiec
tel. +48 67 262 56 35
czynny w okresie letnim

Ośrodek Wypoczynkowy „ŁODZIANKA”

ul. Kościuszki – Las, 62-100 Wągrowiec
tel. +48 67 262 00 29
www.lodzianka.pl
czynny sezonowo: od maja do końca września

Hotel Restauracja „JAMAJKA”

ul. Kcyńska 129, 62-100 Wągrowiec
tel. +48 67 268 58 60, 268 58 61
www.hoteljamajka.pl

Hotel „MARCEL”

Kobylec, ul. Wągrowiecka 6
62-100 Wągrowiec
tel. +48 67 262 11 07

Dworek „Róża Poraja” w Budziejewie

tel. +48 61 427 82 96, 509 384 727
www.dworekbudziejewo.pl

Ośrodek Wczasowy „Adrian” w Skokach

(nad Jeziorem Budziszewskim od strony Skoków)
tel./fax +48 67 261 83 66

„Demar” Marian Deminiak

ul. Zamkowa 3, 62-085 Skoki
tel./fax +48 61 892 56 01

Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy Antoniewo

tel. +48 61 812 42 51
www.antoniewo.pl

AGROTURYSTYKA

Gospodarstwo Rybacko-Agroturystyczne

Violetta i Sławomir Winieccy
Rybowo 35, 62-130 Gołańcz
tel. + 48 67 261 53 93, 693 590 298

SKOKI MIASTO I GMINA

Agroturystyka „Białe Łąbędzie”

Danuta i Piotr Białachowscy
Potrzebanowo, ul. Smolarki 14
62-085 Skoki
tel. +48 61 812 40 65

Ośrodek Agroturystyczny

„Walentynówka”

Jan Sztylka
Bliżyce 4, 62-085 Skoki
tel./fax +48 61 427 66 15

Grzybolesie

Grzybówice 7A, 62-085 Skoki
tel. 693 741 603, 723 624 310

Agroturystyczne Centrum Sportów

Konnych i Rekreacji „Stajnia pod lasem”
Łosiniec k. Skoków 18A
62-285 Popowo Kościelne
tel. 512 184 030, tel./fax +48 61 89 24 167
www.stajniapodlasem.com.pl

Jan Mańka

Pawłowo Skockie 14, 62-085 Skoki
tel. +48 61 427 89 23, 604 549 232

Gospodarstwo Agroturystyczne

„Dom pod Żurawiem”

Monika i Cezary Fliszkiewiczowie
ul. Smolarki 8, Potrzebanowo
62-085 Skoki
tel. +48 61 812 46 45, 604 603 713
dom.pod.zurawiem@w.pl

GMINA WĄGROWIEC

Gospodarstwo Agroturystyczne

Aleksandra Nowak
Ostrowo Młyn 2
62-100 Wągrowiec
tel. +48 67 268 98 44, 604 968 404
www.ostrowomlyn.pl

„Ostrówek” Ewa i Andrzej Krzyżosiak

Potulice 30, 62-100 Wągrowiec
tel. +48 67 261 68 88, 507 600 800

Dwór Grylewo

62-104 Grylewo
Pawłowo Żońskie
tel. +48 67 261 28 87

FOTOGRAFIE:

Marek Chelminiak

okładka, str. 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 16,
17, 18, 20, 21, 23, 25, 26, 29, 32

Izabela Marcinkowska

str.: 3 (prawe dolne), 4 (środkowe), 23 (dół – środkowe)

Jerzy Mianowski – str. 5 (góra i środek – lewe)

Zuzanna Bętkowska – str. 5 (dolne – środek)

Lech Szymanowski – str. 8 (góra – lewe, środek – środkowe)

Roma Cichorska – str. 8 (góra – środkowe i prawe)

Dominik Gaertner – str. 8 (dół – lewe)

Marcin Materink – str. 8 (dół – środkowe)

Damian Kowalewski – str. 8 (dół – prawe)

Jacek Główny – str. 20 (środkowe i prawe)

Z Archiwum Starostwa Powiatowego

str. 4 (prawe), 13 (środkowe), 14 (prawe), 19, 20 (środkowe),
25 (dół – środkowe, str. 27 (środek – lewe), str. 31 (góra – lewe)

Z Archiwum Urzędu Miasta Wągrowiec

str. 10, 11 (lewe – dół), 15 (górne – lewe), 23 (dół – lewe)

Zbigniew Paulus str. 14 (lewe i 3 od lewej)

Paweł Dykban str. 23 (dół – prawe)

Z Archiwum Urzędu Gminy Damasławek

str. 21 (prawe), 24, 25 (góra – prawe,
środek – środkowe i prawe, dół – lewe i prawe)

Z Archiwum Urzędu Miasta i Gminy Gołańcz

str. 26 (środek i dół – prawe), str. 27 (góra – prawe)

Z Archiwum Urzędu Gminy Mieścisko

str. 29 (góra – prawe i lewe, środek – prawe)

Paweł Dykban str. 29 (dół lewe)

Z Archiwum Urzędu Gminy Skoki

Agnieszka Stefańska – str. 30, 31

Paweł Dykban – str. 31 (góra – lewe, lewe)

Z Archiwum Urzędu Gminy Wapno

str. 32 (góra, środek)

Z Archiwum Urzędu Gminy Wągrowiec – str. 34

WYDAWCA NA ZLECENIE

STAROSTWA POWIATOWEGO W WĄGROWCU:

© Wydawnictwo PEJZAŻ, Bydgoszcz, 2013

ISBN 978-83-61641-77-3

www.projektpejaz.pl

www.wagrowiec.pl

STAROSTWO POWIATOWE W WĄGROWCU

62-100 Wągrowiec, ul. Kościuszki 15
centrala (+48) 67 268 05 00 do 06, tel. (+48) 67 262 01 68
fax (+48) 67 262 78 88

e-mail: powiat@wagrowiec.pl

www.facebook.com/StarostwoPowiatoweWWagrowcu

www.wagrowiec.eu

URZĄD MIEJSKI W WĄGROWCU, 62-100 Wągrowiec, ul. Kościuszki 15 a
tel. centrala (+48) 67 262 15 22, tel. sekretariat (+48) 67 262 03 46, fax (+48) 67 262 03 25
e-mail: miasto@wagrowiec.eu

www.damaslawek.pl

URZĄD GMINY DAMASŁAWEK, ul. Rynek 8, 62-110 Damasławek
tel. (+48) 67 2613 002, (+48) 67 2613 611, tel./fax (+48) 67 26 13 627
e-mail: sekretariat@damaslawek.nowoczesnagmina.pl

www.golancz.pl

URZĄD MIASTA I GMINY GOŁAŃCZ, ul. dr. Piotra Kowalika 2, 62-130 Gołańcz
tel. (+48) 67 26 15 911, fax (+48) 67 26 83 312
e-mail: miastoigmina@golancz.pl

www.miescisko.pl

URZĄD GMINY MIEŚCISKO, Pl. Powstańców Wlkp. 13, 62-290 Mieścisko
tel. (+48) 61 42 98 010, (+48) 61 42 78 001, fax (+48) 61 42 78 088
e-mail: ug@miescisko.nowoczesnagmina.pl

www.gmina-skoki.pl

URZĄD MIASTA I GMINY SKOKI, ul. Ciastowicza 11, 62-085 Skoki
tel. (+48) 61 8 925 800, fax (+48) 61 8 925 803
e-mail: sekretariat@skoki.nowoczesnagmina.pl

www.wapno.pl

URZĄD GMINY WAPNO, ul. Świerczewskiego 1A, 62-120 Wapno
tel. (+48) 67 26 11 459, fax (+48) 67 26 11 019
e-mail: wapno@wokiss.pl

www.gminawagrowiec.pl

URZĄD GMINY WĄGROWIEC, ul. Cysterska 22, 62 -100 Wągrowiec
tel. (+48) 67 268 08 00, fax (+48) 67 268 08 03
e-mail: wagrow@wokiss.pl